

Μᾶς εἶνε δύσκολον νὰ μεταφέρωμεν ἐλόκληρον τὴν κριτικὴν τοῦ διασήμου ἀκαδημαϊκοῦ ἐνταῦθα κριτικὴν ἐντὸς τῆς ὁποίας θαυμάζει κανεὶς τὸν ἐνθουσιασμόν καὶ τὴν εὐθυκρισίαν διὰ τὸν ποιητὴν τῆς «Ίφιγενείας» καὶ δι' ἐλόκληρον τὸ ἔργον τοῦ ἀποῦ θεωρεῖ τὸν Μωρεῆς ὡς τὸν ἀναστηλωτὴν τοῦ Κλασικισμοῦ ἐν Γαλλίᾳ ἀπόγονον τοῦ Σοφοκλέους τοῦ Πόνσαρ καὶ τοῦ Ρακίνα.

Εἰς τὸν «Χρόνον» ὁ κ. Μπρισὼν ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ τόνου ὁμιλεῖ. Ἡ πᾶρ' ἀρχαίς τῆς «Ίφιγενείας» τοῦ Μωρεῆς, λέγει, εἰς τὸ Ὡδεῖον ἦτο περικυκλωμένη ἀπὸ μίαν ἀτμόσφαιραν συμπυκνῆς καὶ σεβασμοῦ, διότι ὁ κ. Ἰωάννης Μωρεῆς εἶνε ὁ ἡγαπημένος ὄλιον, ἀπὸ τούς συμβολιστάς τῶν ὁποίων ὑπῆρξεν ὁ ἀρχηγὸς μέγρι τῶν λατινιστῶν καὶ Ἑλληνιστῶν καὶ τῶν ἀγνῶν σοφῶν οἵτινες τὸν εὐγνωμονοῦν διότι ἐστράφη καὶ αὖθις εἰς τὴν πηγὴν τοῦ κλασικισμοῦ.

Νομίζει δὲ ὁ κ. Ἀδόλφος Μπρισὼν ὅτι ἐν τῷ ἔργον τοῦ Μωρεῆς παρίστατο τὴν ἐπιούσαν τοῦ Ἐρνάνι ἢ τὴν ἐποχὴν ὅπου τυραννικῶς ἤκμαζεν ὁ Παρνασσισμὸς δὲν ὅλ' εἶχεν αὐτὴν τὴν τόσον μεγάλην ἐπιτυχίαν τὴν ὁποίαν ἔχει τώρα διότι ὁ Τεοδὼρ Γκωτιέ καὶ ὁ Μπαμβίλ ὅπως δὴποτε θὰ ἐμόρφάζον ὀλίγων ἐπὶ τῷ ἀκούσματι μερικῶν στίχων.

Ἄλλ' ὁ κριτικὸς ἐπιλέγει, ὅτι ὁ Γκωτιέ καὶ ὁ Μπαμβίλ μολονότι αἰχμάλωτοι τῶν δεσμῶν τῶν Σχολῶν εἰς τὰς ὁποίας ἀνῆκον, ἐπειδὴ ἦσαν εὐφροέστατοι καὶ κάλλιτέχναι ὅλ' ἐξετίμουν τὸ ἀπειρον ὀλέγητρον τὸ ὁποῖον ὁ Ζὸν Μωρεῆς ἔχει διαχύσει ἐντὸς τοῦ ἔργου του. αὐτὴν τὴν τρυφερότητα, τὴν μυστικὴν συγκίνησιν καὶ τὴν δραστηρίτητα, τὴν ὅλ' ἀπομιμηθεῖσαν, ἀλλὰ ἀνεκωθεῖσαν τοῦ Ἀνδρέα Σινιὲ καὶ ἥτις μᾶς ἔφερε χθὲς ὕστερα ἀπὸ δυὸ χιλιάδας ἔτη τὴν εὐωδίαν τῶν ρόδων, τὴν πνοὴν τῆς Ὀχλάσης; τὴν γλυκύτητα τῶν κυψελῶν γεμιστῶν ἀπὸ μέλι, τὸν βόμβον τῶν μελισσῶν τοῦ Ὑμητοῦ. Καὶ ὅλ' ἔκλινον καὶ αὐτοὶ ἐπίσης ὅπως ἡμεῖς εἰς τοὺς ὀρῆνους τῆς Ίφιγενείας.

*Ὡχ ἄβηθε πατέρα μου κέγῳ νὰ ζήσω ἀκόμα

Δὲν εἶνε κρῖμα νὰ πεθάνω τώρα ;

Μόλις ἀνοίξει ἡ νεότης μου ναμπῶς τὸ μαῦρο χῶμα

Σ' τῶν πεθαμένων τῶν χλωμῶν τὴν χώρα;

ΠΙΕΡ ΛΟΤΙ

Ἐθεάθη εἰς τὰς Ἀθήνας ἕνας ἀπὸ τοὺς ἀθανάτους τῆς Γαλλίας ὁ Πιερ Λοτί ὁ ἐνδοξὸς συγγραφεὺς εἰκοσάδος θαυμασιῶν βιβλίων ἐντὸς τῶν ὁποίων πραγματεύεται τὴν ζωὴν τῆς Ἀπωτέτης Ἀνατολῆς μὲ τὴν ὁποίαν εἶνε ἐρωτευμένος. Δύο τῶν συνεργατῶν τῆς «Κριτικῆς» οἱ Πέτρος Ζητουνιάτης καὶ Παῦλος Νιρβάνας εἶχον τὴν εὐτυχίαν νὰ τὸν γνωρίσουν, νὰ συνομιλήσουν μαζί του καὶ νὰ δημοσιεύσουν ὠραϊότατα ἄρθρα περὶ αὐτοῦ εἰς τὸ «Ἄστυ».

ΑΙ ΔΟΞΑΙ ΤΗΣ ΣΗΜΕΡΟΝ—JULES LEMAITRE

Ὁ διευθυντὴς τῆς Διεθνούς Κριτικῆς Ἐπιθεωρήσεως ἐν Πιερσίσις ἀγαπητὸς φίλος μας κ. E. Sansot—Orland εἰξέδωκεν ἐν ὠραῖον τομίδιον ἐντὸς τοῦ ὁποίου πραγματεύεται συνοπτικῶς τὰ τῆς πνευματικῆς δράσεως τοῦ διασήμου Ἀκαδημαϊκοῦ Jules Lemaître, ὅστις κατὰ τὸν Henri Bordeaux εἶνε ἕνα τῶν συγχρόνων πνευμάτων, τῶν πλεόν ἀνδρῶν, λεπτῶν καὶ ποικίλων. Ὁ μυθιστοριογράφος τῶν «Βασιλέων», ὅστις ἀνεμίχθη εἰς ὅλα τὰ εἶδη τοῦ λόγου γράψας, διηγήματα, μυθιστορήματα καὶ σκηνικὰ ἔργα, ὑπῆρξεν ἰδιαιτέρως κριτικὸς δημιουργήσας τὴν Κριτικὴν τῶν ἰντυπώσεων, πρὸς μεγάλην ὀργὴν τοῦ μεθοδικοῦ Βρυεντιέρου ὅστις ἐν ἀποδῆχαι τὴν κριτικὴν παρὰ ὅταν εἶνε ἀπρόσωπος καὶ στηρίζεται εἰς ὀρισμένους νόμους καὶ κανόνες τῆς τέχνης. Καὶ ὁ κ. Sansot—Orland μολονότι εἶνε συνοπτικὸς, ὑπὲρ τὸ δεῖν μάλιστα, εἰς τὸ τομίδιον του δίδει μίαν τόσον, σαφὴ καὶ ὠραίαν ἰδέαν τοῦ παλαιότερου ἔργου τοῦ ἐνδόξου Ἀκαδημαϊκοῦ καθὼς καὶ τῆς συγχρόνου δράσεώς του εἰς τὴν πολιτικὴν εἰς ἣν ἐρρίφθη ὡς ἀληθὴς ἀπόστολος τῆς Ἑθνικῆς ἰδέας.

PERVEURS ET INCROYANCES

Ὁ κ. René d'Esprit εἶνε ἕνας ἀπὸ τοὺς νέους ποιητὰς τῆς Γαλλίας τοῦ ὁποίου οἱ στίχοι ἤρχισαν νὰ προκαλοῦν τὴν προσοχὴν ἐκείνων οἱ ὁποῖοι ἀγαποῦν τὰ ποιητικὰ ὄνειρα. Εἰς τὸν τόμον του Perveurs et Incroyances τὸν ὁποῖον ἡ «Διεθνὴς Ἐκδοτικὴ Βιβλιοθήκη» εἰξέδωκεν ὁ ποιητὴς μᾶς παρουσιάζει τὴν ποιητικὴν του ψυχὴν κατεχομένην ἀπὸ τὴν μυστηριώδη ἀεινήν λεπτότητα τῆς αἰσθήσεως εἰς τὴν ὁποίαν εὐρίσκουν ἡμῶς τὰ περίεργα ἀντικείμενα. Μὲ τὴν ἀπαλότητα τοῦ ἀλεξάνδρινοῦ στίχου τὸν ὁποῖον χειρίζεται μετὰ πολλῆς χάριτος καὶ ἐκ τῆς κα-

οφρότητας των ιδεών του έ ποιητής φαίνεται εις την τέχνοτροπίαν του να μη άνήκει εις ουδεμίαν από τας ποιητικές σχολάς κίτινας επί μακρόν εκυρίαρχισαν της Γαλλικής ποιητικής κινήσεως, μολοντί έμπει προς τον Πικραπισμένον και δεικνύει ότι ο Λακόντ Ντελλίλ και ο Μπαμβίλλ άφησα, τά ίχνη των εις τον γόνιμον ποιητήν. Σοννάτα του τενα ως εκείνο της «Επιθυμίας» καθώς και οι στροφές του κι άπαιγμέναις «Musique» ιδιαιτέρως θέλγουν, τό τελευταίον μάλιστα όπου ο ποιητής δεικνύται τόσον μαλαγγολικός. Πιστεύομεν να δώσωμεν έν μεταφράσει μερικά έξ αυτών προσεχώς.

LE BONHEUR DES HOMMES

Είνα ένα δοκίμιον εις μίαν πράξιν όφειλόμενον εις την ύποσχόμενην πολλά διά τό Γαλλικόν θεάτρην γραφίδα του κ. Roger le Brun. Ό συγγραφεύς είναι νέος και εις τό έργον του αυτό μετέδωκεν όλην την βλόγα της ιδιότης του ζωής. Η ύπόθεσις παρμένη από μέσα από την ζωήν, είναι ένα ζωντανό ταμάριο αυτής. ο δε χαρακτήρ του ιερέως τον όποιον ζωγραφίζει ο συγγραφεύς, με τόσην δυνάμιν βυθίζει τον αναγνώστην εις σκέψεις. Από της άρχής δε μέχρι τέλους ο συγγραφεύς εις τό έργον του θέλει ν' αποδείξη ότι οι άνθρωποι έχουν δικαίωμα επί της έπιτυχίας των αυτό όμως δεν τό γνωρίζομεν.

ΒΑΣΙΩ Η ΒΑΛΑΝΤΩΜΕΝΗ

Ό κ. Σωτήρης Κ. Κερσεός είναι γνήσιος ήπειρώτης και την πατρίδα του αγαπά με τά έθιμα της και τόη της τά όποια αποτελούν την ισχύον της και ενίστα την άδυναμίζον της. Της πατρίδος ταύτης την ζωήν έγνώρισαν — έντός αυτής αντεγάρη—όλας τας πικρίας και τας ήδονάς, τους πόνους και τίς χαρές. Και μίαν ήμίραν άπεράσισε να ύμνήση την πατρίδα του γράφων ένα διήγημα, γραμμένο σύμφωνα με την τεχνοτροπίαν του δεκατου ογδόου αιώνος εις την Γαλλίαν όπου οι άνθρωποι έγγραφον μυθιστορήματα υπό τον τύπον των επιστολών. Η Βάσιω βαλαντωμένη, αύτον τον τίτλον φέρει τό διήγημά του. είναι μία συγχινητική και πολύ τραγική διήγησις της γυναικός της «Ηπειρώ» ή ποία προσμένει τον άνδρα της να στρέψη από την ξενιτεία και ή όποια πεθίνει προσμένοντας τον από τον καύμον του χωρισμού. Εις τά γραμματα ταύτα της Βάσιως τά όποια ο διηγηματογράφος θέλει ως αληθινά, διατί τάχα να μη τό παραδεχθώμεν, αφού τό θέλει ο συγγραφεύς, έκκρίπτει εις μίαν γλώσσαν, την όποιαν έπρεπε περισσότερον να έπιμεληθή πολλές γραμμές γεμάτες από δύναμιν και ζωήν οι όποιες μάς έχομεν να συμπονέσωμεν την άτυχή ήρωίδα του. Ελπίζομεν εις νεώτερον έργον του να τον γνωρίσωμεν άξιον πατριώτην του Κρυστάλη και του Χρηστοθεοπίη.

ΘΕΑΓΕΝΗΣ ΛΕΙΒΑΔΑΣ

Ένας από τους κλησούς της παλκιής σχολής εις την νεοελληνικήν φιλολογίαν, κριτικός και ύπερμαχος όχι της καθαραιώσεως αλλά της Άττικής σχεδόν Θεαγένης Λειβαδάς απέθανεν έν Βιέννη Μι τον θάνατον του πολυγράφου τούτου λογίου εκλίπει μία από τας συμπαθείς φυσιογνωμίας αίτινες αποτελούν μετά του Θεοφανούς και του Βυζαντίου την τριάδα της παρ' ήμών πρό- των δημοσιογραφικής και λογογραφικής αίσθητικής έν Τεργέστη. Η «Κλειώ» της όποιας ύπήρξεν ο αρχισυντάκτης επί πολλά έτη περικλείει ολοκλήρους θησαυρούς του δημιουργικού του πνεύματος από τό όποιον δυστυχώς έλειψαν ή ύψηλότερα καλαισθησία. Ό Θεαγένης Λειβαδάς έγγεννήθη έν Ληξυριώ της Καραλλήνιος κατά τό 1828 και μετά την εγκύκλιον παιδείαν εις τά σχολεία της ιδιαιτέρας αυτού πατρίδος μετέβη κατόπιν εις την Γερμανίαν όπου μετά έκαστους σπουδάς εις τά πανεπιστήμια της Λειψίας και του Βερολίνου άνηγορεύθη διδάκτωρ της φιλολογίας. Κατελθών έν Γερμανίαν έδίδασκεν επί έντατιαν εις τό Ιόνιον της Κερκύρας Γυμνάσιον, όπόθεν όμως άπήλθαν έκτατασταθείς εις την Τεργέστην όπου διατέλεσαν επί μακρά έτη προϊστάμενος της εκεί Έλληνικής Σχολής.

Τά έργα του Θεαγένους Λειβαδά είναι πολλακτά άλλα' έκείνα εις τά όποια έδιδεκεν όλην την δύναμιν του κρητιστάτου νου του είναι ή «Εισαγωγή εις την Μελέτην της Ποιήσεως, και «Βιβλιοκρισία περί των έν Έλλάδι μεταφράσεων της Θείας Κομωδίας του Δάντου», καθώς και ή μελέτη του «Περί της νυν Έλληνικής Γλώσσας» γραφίσαι εις άφορμήν των «Γλωσσικών Παρατηρήσεων» του κ. Κόντου.

ΕΡΒΕΡΤΟΣ ΣΠΕΝΣΕΡ

Ό φιλοσοφικός αίσμας όρμηει από τινος τον θάνατον εις έκ των μεγαλειτέρων συγχρόνων φι-